

**Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi
kollegiyasının 03 oktyabr 2013-cü il tarixli
30 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir**

**ÇOX AZ KÜTLƏLİ YENİDOĞULMUŞLARIN
REANİMASİYASI, İNTENSİV
TERAPİYASI VƏ QULLUĞU ÜZRƏ
KLİNİK PROTOKOL**

Bakı - 2013

57.3
Ç 68

Ç 68 Çox az kütləli yenidoğulmuşların reanimasiyası, intensiv terapiyası və qulluğu üzrə klinik protokol. – 2013. – 40 səh.

Redaktor:

C.Məmmədov Səhiyyə Nazirliyi İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin direktoru, t.f.d.

Tərtibçilər:

S.Ələsgərova Azərbaycan Tibb Universitetinin Neonatologiya kafedrasının dosenti, t.f.d.

F.Qarayev Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Pediatriya kafedrasının dosenti, t.f.d.

K.Azadəliyeva Elmi-Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutunun Yenidoğulmuşların reanimasiya və intensiv terapiyası şöbəsinin neonatoloq-reanimatoloqu

A.Gülüsova K.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutunun Reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin həkim neonatoloq-reanimatoloqu

Ş.İsmayılova İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin Tibbi keyfiyyət standartları şöbəsinin müdiri

Rayçılar:

N.Quliyev Səhiyyə Nazirliyinin baş pediatri, K.Fərəcova adına Elmi Tədqiqat Pediatriya İnstitutunun direktoru, professor, t.e.d.

K.Hacımuradov Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Anesteziologiya və reanimatologiya kafedrasının müdiri, professor, t.e.d.

Sübutların etibarlılıq dərəcəsi və elmi tədqiqatların tipləri

Sübutların etibarlılıq dərəcəsi	Sübutların mənbələri (elmi tədqiqatların tipləri)
Ia	Sübutlar meta-analiz, sistemativ icmal və ya randomizasiya olunmuş klinik tədqiqatlardan (RKT) alınmışdır
Ib	Sübutlar ən azı bir RKT-dən alınmışdır
IIa	Sübutlar ən azı bir yaxşı planlaşdırılmış, nəzarət edilən, randomizasiya olunmamış tədqiqatdan alınmışdır
IIb	Sübutlar ən azı bir yaxşı planlaşdırılmış kvazi-eksperimental tədqiqatdan alınmışdır
III	Sübutlar təsviri tədqiqatdan (məsələn, müqayisəli, korrelyasion tədqiqatlar, ayrı-ayrı halların öyrənilməsi) alınmışdır
IV	Sübutlar ekspertlərin rəyinə və ya klinik təcrübəyə əsaslanmışdır

Tövsiyələrin etibarlılıq səviyyəsi şkalası

Tövsiyənin etibarlılıq səviyyəsi	Tövsiyənin əsaslandığı sübutların etibarlılıq dərəcəsi
A	RKT-lərin yüksək keyfiyyətli meta-analizi, sistematik icmalı və ya nəticələri uyğun populyasiyaya şamil edilə bilən, sistematik səhv ehtimalı çox aşağı olan (++) irimiyaşlı RKT. Sübutların etibarlılıq dərəcəsi Ia.
B	Kohort və ya klinik hal - nəzarət tipli tədqiqatların yüksək keyfiyyətli (++) sistematik icmalı, yaxud Sistematik səhv riski çox aşağı olan (++) yüksək keyfiyyətli kohort və ya klinik hal - nəzarət tipli tədqiqat, yaxud Nəticələri uyğun populyasiyaya şamil edilə bilən, sistematik səhv riski yüksək olmayan (+) RKT. Sübutların etibarlılıq dərəcəsi Ib və IIa.
C	Nəticələri uyğun populyasiyaya şamil edilə bilən, sistematik səhv riski yüksək olmayan (+) kohort və ya klinik hal - nəzarət tipli və ya nəzarət edilən, randomizasiya olunmamış tədqiqat, yaxud Nəticələri uyğun populyasiyaya bilavasitə şamil edilə bilməyən, sistematik səhv riski çox aşağı olan və ya yüksək olmayan (++) və ya (+) RKT. Sübutların etibarlılıq dərəcəsi IIb.
D	Klinik hallar seriyasının təsviri, yaxud Nəzarət edilməyən tədqiqat, yaxud Ekspertlərin rəyi. Yüksək səviyyəli sübutların mövcud olmamasının göstəricisidir. Sübutların etibarlılıq dərəcəsi III və IV.

8. Lorenz J.M, Lacorte M., Akita F, Polin R.A. Apnea of Prematurity: Pocket Clinician Neonatology. - Cambridge University Press, New York. - NY 10013-2473, USA. - 2008. - p 79-571.
9. Sweet D.G., Carnielli V., Greisen G., Hallman M. European Consensus Guidelines on the Management of Neonatal Respiratory Distress Syndrome in Preterm Infants [Electronic resource]. - 2010 - Available at:
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20551710> (21.02.2013)
10. Victoria Wells-Nurse. Continuous Positive Airway pressure Maintenance of CPAP [Electronic resource]: Newborn Services Clinical Guideline/ - May, 2009. - Available at:
<http://www.adhb.govt.nz/newborn/guidelines/Respiratory/CPAP/CPAPAirway.htm> (21.02.2013).
11. Walsh M.C., Kliegman R.M., Walsh M.C. Necrotizing enterocolitis treatment based on staging criteria. *Pediatr Clin. North Am.* - 1986, - p179-201.
12. Интенсивная терапия и принципы выхаживания детей с экстремально низкой и очень низкой массой тела при рождении: методическое письмо [Электронный ресурс]: Министерство здравоохранения и социального развития Российской Федерации, ФГУ «Научный Центр акушерства, гинекологии и перинатологии имени академика В.И.Кулакова». Режим доступа: http://www.rosminzdrav.ru/ministry/61/5/1/intensive_therapy_ELBW.pdf (21.02.2013).